

Duurzaamheid in praktijk
Verslag Duurzame Zuivelketen
2013

Duurzaamheid in praktijk

In 2013 zijn er belangrijke stappen gezet om de Nederlandse zuivelsector verder te verduurzamen. In dit verslag treft u een beschrijving aan van de activiteiten van de Duurzame Zuivelketen in 2013. Hierbij is een toelichting per thema weergegeven. Tevens is ook van alle partijen binnen de Duurzame Zuivelketen een omschrijving weergegeven van de activiteiten die zij in 2013 hebben uitgevoerd. Hieronder alvast enkele resultaten en een vooruitblik naar 2014.

Binnen het Convenant Weidegang zijn er samen met diverse partijen in de keten stappen gezet die de melkveehouder helpt in het weiden van zijn koeien. Onderwijsinstellingen nemen weidegang op in hun lesprogramma's, adviseurs helpen ondernemers in het optimaliseren van weidegang en maken ondernemers bewust van de voordelen van beweiding op hun bedrijf. Daarnaast zijn er ook nieuwe producten ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld de Farmwalk, het Weidekompas, een speciaal weideassortiment van veevoer en een 'Grazing Stierenkaart'.

NZO en LTO hebben in 2013 hun visie gepresenteerd over de toekomstige melkveehouderij. In de visie kiest de Nederlandse Zuivelsector voor een grondgebonden melkveehouderij en behoud van weidegang voor koeien. Voor bedrijven zonder grond is er in de visie van LTO Nederland en de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) geen plaats. Datzelfde geldt voor melkveebedrijven met dichte stallen. Met deze visie is een duidelijke richting gegeven die de doelen van de Duurzame Zuivelketen versterkt en helpt melkveehouders, bedrijfsleven en overheden gezamenlijk de zuivelsector verder duurzaam te ontwikkelen.

Om de voortgang te monitoren heeft het LEI een sectorrapportage opgesteld. In 2013 zijn de resultaten van 2011 en 2012 gepubliceerd. Hieruit blijkt bijvoorbeeld dat de gezamenlijk inspanning heeft geresulteerd in onder andere een antibioticareductie, reductie in fosfaatexcretie en minder brandstofverbruik.

De voortgang in de verduurzaming van de zuivelsector is het resultaat van de inspanningen die de partijen binnen de Duurzame Zuivelketen nemen. In 2013 zijn alle zuivelondernemingen gestart met een duurzaamheidsprogramma, of hebben in 2013 een duurzaamheidsprogramma ontwikkeld.

Met al deze activiteiten is duurzaamheid geworteld in de praktijk en worden er mooie resultaten geboekt die voordelen bieden voor melkveehouders, zuivelsector en de maatschappij.

Er liggen ook nog grote uitdagingen voor de toekomst. NZO en LTO continueren daarom de goede samenwerking in de Duurzame Zuivelketen en hierbij worden relaties met andere partijen verder aangehaald.

In 2014 krijgt het produceren binnen de milieurandvoorwaarden en de uitwerking van de toekomstvisie veel aandacht. De zuivelsector wil ook in 2014 de resultaten meten en hierover transparant rapporteren en zal daarom wederom het LEI de opdracht geven om een sectorrapportage uit te voeren.

Werner Buck

Voorzitter stuurgroep Duurzame Zuivelketen

Over de zuivelsector

Duurzame Zuivelketen publiceert duurzame vooruitgang

De Nederlandse zuivelsector wil de resultaten van de genomen stappen op het gebied van duurzaamheid meten en hierover publiek en transparant rapporteren. Om deze reden wordt door LEI Wageningen UR jaarlijks een sectorrapportage opgesteld. In het begin van 2013 is de sectorrapportage over 2011 gepresenteerd. Deze wordt gezien als de nulmeting. Aan het eind van 2013 zijn de resultaten over 2012 gerapporteerd. Op basis van deze rapporten concludeert de Duurzame Zuivelketen dat op vrijwel alle thema's sprake is van een verbetering of stabilisatie ten opzichte van het voorgaande jaar, maar dat er nog veel extra inzet nodig is om de doelen te behalen.

Enkele opvallende resultaten:

- Het antibioticagebruik is in 2012 met circa 25% gedaald ten opzichte van 2011. Ook is het gebruik van derdekeusmiddelen in 2012 geminimaliseerd.
- Het primair brandstofverbruik (elektriciteit, diesel, gas) in de melkveehouderij is, na een periode van stijging, in 2012 met 2,8% gedaald.
- De fosfaatexcretie door de Nederlandse melkveestapel is met 3% gedaald (naar 76,1 miljoen kg) en de berekende ammoniakemissie met 4% (naar 45 miljoen kg).
- Het percentage soja dat verantwoord werd ingekocht is gestegen van 19% in 2011 naar 34% in 2012.

De sectorrapportage Duurzame Zuivelketen wordt jaarlijks opgesteld door LEI Wageningen UR. De sectorrapportage is gefinancierd door het Productschap Zuivel en het Ministerie van Economische Zaken in het kader van het innovatiecontract Agri&Food.

[Lees hier verder>](#)

Zuivelsector kiest voor grondgebonden melkveehouderij

De Nederlandse zuivelsector kiest voor een grondgebonden melkveehouderij en behoud van weidegang voor koeien. Voor bedrijven zonder grond is er in de visie van LTO Nederland en de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) geen plaats. Datzelfde geldt voor melkveebedrijven met dichte stallen. Melkveebedrijven die een nieuwe milieuv vergunning nodig hebben en geen weidegang toepassen wijzen zij eveneens af, tenzij deze bedrijven voldoende voedergewassen uit de nabije omgeving betrekken. Individuele zuivelondernemingen zullen geen melk afnemen en verwerken van nieuwe bedrijven die niet passen in het beoogde toekomstbeeld.

Zuivelsymposium

Tijdens het Zuivelsymposium in Den Haag gehouden op 23 april hebben partners in de Duurzame Zuivelketen, NZO en LTO Nederland, wederom het belang onderstreept om de ingezette koers voort te zetten.

Op het symposium waren Kamerleden en maatschappelijke organisaties aanwezig die onder de indruk waren van de ambities en prestaties van de Duurzame Zuivelketen. Staatssecretaris Sharon Dijksma van Economische Zaken toonde zich positief over alle initiatieven maar vroeg ook een concrete visie om op het gebied van duurzaamheid een wereldspeler te kunnen zijn.

[Bekijk hier een videoverslag >](#)

Duurzaamheids- programma's

De partners in de Duurzame Zuivelketen geven via duurzaamheidsprogramma's uitvoering aan de doelen van de Duurzame Zuivelketen. Hieronder volgt kort een impressie van de activiteiten die de partners binnen de Duurzame Zuivelketen uitvoeren.

Bel Leerdammer

*Geeft invulling aan duurzaamheids-
programma*

Bel Leerdammer gaf in 2013 inhoud aan haar duurzaamheidsprogramma door onder andere workshops aan te bieden aan haar leveranciers. In 2013 zijn er 50 workshops georganiseerd waaraan leveranciers hebben deelgenomen. De workshops hadden allemaal betrekking op de thema's Diergezondheid & Dierenwelzijn, Biodiversiteit & Milieu, Weidegang, en Energie & Klimaat.

Daarnaast was bij Bel Leerdammer 2013 het jaar van de weidegang en heeft men het registratieprogramma 'mijn weidegang' en de weidepremie geïntroduceerd.

[Lees hier verder >](#)

Een ander onderdeel van het programma was de aandacht voor het verlengen van de levensduur van melkvee door het verbeteren van de klauwgezondheid. Om hier invulling aan te geven is Bel Leerdammer samen met twaalf van haar leveranciers aan de slag gegaan met het registreren van klauwgezondheidsaandoeningen in het registratieprogramma Digiklauw.

Arla Foods

Dichter bij de natuur in 2013

Arla heeft het duurzaamheidsprogramma 'Dichter bij de natuur', waarbij gewerkt wordt aan het reduceren van de negatieve effecten van de zuivelketen op het milieu en op de samenleving. Het programma heeft vier thema's: klimaatneutraal, terugdringen verspilling, welzijn voor mens en dier en transparantie. Binnen elk thema heeft Arla concrete doelstellingen geformuleerd die ze uiterlijk in 2020 willen bereiken. In 2013 heeft Arla grote stappen gezet richting het behalen van de geformuleerde duurzaamheids-doelstellingen.

Zo heeft Arla de CO2 uitstoot in 2013 met ruim 12% teruggebracht ten opzichte van 2012. Daarnaast ondersteunt Arla - in samenwerking met Solidaridad - kleinschalige gezinsbedrijven in Brazilië bij de teelt van soja volgens de RTRS-criteria. In de periode 2011-2013 is hiermee 75% van de soja dat verwerkt is in het voer van de koeien die de zuivel voor de Arla merkproducten produceren verduurzaamd. De resterende 25% is eind 2013 door de aankoop van certificaten voor de periode 2012-2013 ook verduurzaamd. Arla voldoet hiermee al aan de verplichting om in 2015 volledig te zijn overgeschakeld naar RTRS-gecertificeerde soja.

[Lees hier verder >](#)

Cono Kaasmakers

Duurzaam vakmanschap is maatwerk

Na jaren van ontwikkelingen in het duurzaamheidsprogramma Caring Dairy van CONO Kaasmakers in samenwerking met Ben&Jerry's, is het afgelopen jaar 2013 gewerkt aan het vergroten van het draagvlak bij melkveehouders. Hierbij is onder andere ingezet op een grotere betrokkenheid en uitwisseling tussen de kaasketen en de veehouders in de genomen verduurzamingstappen.

Aan het Caring Dairy-programma doet 90% van de melkveehouders mee. Binnen dit programma kunnen melkveehouders uit een breed aanbod kiezen van workshops, die hun helpen met de verduurzaming op hun melkveebedrijf. De thematrajecten spelen met maatwerk in op het duurzaam vakmanschap van de ondernemer. In 2013 heeft CONO Kaasmakers ongeveer 200 bijeenkomsten georganiseerd. Uniek is dat CONO Kaasmakers haar veehouders jaarlijks een samenvatting van de hoofdpunten uit het Caring Dairy programma stuurt via de Verantwoord Ondernemen rapportage. Het jaarrapport wordt in de thematrajecten met de vaste begeleider besproken.

In deze rapportage staan de bedrijfsresultaten op het Koe-Kompas en het Kringloop-Kompas uit het voorgaande jaar beschreven, uitgezet tegen de gemiddelde resultaten van alle CONO veehouders. Veehouders kunnen jaarlijks hun verbeteringen zien en raken bekend met de duurzaamheidskenngetallen waar CONO Kaasmakers belang aan hecht.

In 2013 heeft CONO Kaasmakers als eerste bedrijf ter wereld GreenPalm duurzaamheidscertificaten voor palmpitmeel gekocht volgens de RSPO voorwaarden. De afgelopen jaren heeft CONO kaasmakers via Solidaridad en de Maleise organisatie Wild Asia geïnvesteerd in trainingen en verbeteren van teelt en arbeidsomstandigheden van kleinschalige boeren bij een drietal tal plantagebedrijven. Bij Keresia Oil Palm Mill heeft de inzet geleid tot certificering volgens de regels van RSPO.

[Lees hier verder >](#)

Zuivelcoöperatie DeltaMilk

Boven gestelde doelen gepresteerd

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is voor Zuivelcoöperatie DeltaMilk een van de kernwaarden waaraan in ketenverband, zowel op Zuivelfabriek De Graafstroom als de leden/leveranciers, vorm wordt gegeven. DeltaMilk heeft in 2013 een duurzaamheidsprogramma ontwikkeld dat uit meerdere onderdelen bestaat om praktische invulling te geven aan MVO.

Veel melkveehouders hebben over 2013 op aanzienlijk meer onderdelen gescoord dan voor de premie noodzakelijk is. Het aantal deelnemers aan de programma's Koe-Kompas, de Energiescan, Bex en de Kringloopwijzer is aanzienlijk toegenomen. Daarnaast zetten de leden zich enthousiast in voor natuurbeheer en sectorpromotie. Om de leden te ondersteunen heeft DeltaMilk het afgelopen jaar themabijeenkomsten georganiseerd op het gebied van energiebesparing, de kringloopwijzer en Koe-Kompas. Het duurzaamheidsprogramma van DeltaMilk is als onderdeel van de QLip QMVO certificering bij Zuivel fabriek De Graafstroom mee beoordeeld, waarbij de MVO certificering is afgesloten op het hoogste niveau.

Het in 2013 ingezette duurzaamheidstimuleringsprogramma is daarmee een succes geworden. De doelstelling voor 2014 en de jaren daarna is verder invulling geven aan de duurzaamheidsdoelen waarbij niet alleen de deelname aan programma's belangrijk is maar bovenal de behaalde resultaten.

[Lees hier verder >](#)

DOC Kaas

Weidegang en MELKKompas speerpunten 2013

Als coöperatie zit duurzaam ondernemen bij DOC Kaas in de genen. De missie zegt het al 'gewoon goed voor elkaar'. Een duurzame relatie met leden en duurzaam ondernemen zijn speerpunten bij DOC Kaas. Naar aanleiding van het tekenen van het weidegangconvenant heeft DOC Kaas in 2013 besloten om extra aandacht te besteden aan weidegang. DOC Kaas vindt het belangrijk om het imago van de sector op een hoog niveau te houden. Om weidegang bij haar leden te stimuleren is een financiële vergoeding aan toegekend aan leden die al hun melkkoeien weiden.

In 2012 werd middels werkgroepen en een duurzaamheidsenquête de basis gelegd voor het duurzaamheidsprogramma van DOC Kaas. In samenwerking met leden is in 2013 het duurzaamheidsprogramma MELKKompas van DOC Kaas ontwikkeld. Thema's van de Duurzame Zuivelketen zijn vertaald naar thema's die passen binnen MELKKompas. MELKKompas bestaat uit vier hoofdelementen, te weten Melk, Energie & klimaat, Landschap & milieu en Koe. Per hoofdelement van MELKKompas zijn er punten te verdienen, waarbij aan het einde van het jaar het totaal aantal behaalde punten wordt bepaald. Deze punten corresponderen met een bepaalde duurzaamheidtoeslag. Het zwaartepunt in het duurzaamheidsprogramma ligt bij het thema Landschap & Milieu, waar weidegang onder valt. MELKKompas geeft leden inzicht en biedt mogelijkheden om efficiënter en/of duurzamer te produceren.

FrieslandCampina

Duurzaam & energiek

Een duurzame melkveehouderij is één van de pijlers van het MVO-beleid van FrieslandCampina en daarmee één van de fundamenteën van haar strategie route2020. Om leden-melkveehouders te stimuleren hun bedrijfsvoering te verduurzamen, heeft FrieslandCampina het kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma Fokus planet ontwikkeld. Zo werkt FrieslandCampina samen met haar leden-melkveehouders aan de verduurzaming van de sector. Belangrijke thema's binnen Fokus planet zijn: energie en klimaat, dierenwelzijn, weidegang, behoud van biodiversiteit en natuurbeheer.

Om leden-melkveehouders bewust te maken van het energieverbruik en hen inzicht te geven in besparingsmogelijkheden, heeft FrieslandCampina de energiescan ontwikkeld. In 2013 is de energiescan door bijna 2.000 leden-melkveehouders ingevuld. Zij hebben advies gekregen voor energiebesparing. Het samenwerkingsverband met LTO Energie, dat in juni 2013 van start is gegaan, zal de opwekking van duurzame energie verder stimuleren, waarbij FrieslandCampina de duurzame energie afneemt. Leden-melkveehouders worden ondersteund met kennis over onder andere dierenwelzijn, diergezondheid en weidegang. Hiervoor heeft FrieslandCampina 150 workshops georganiseerd waar bijna 1.300 leden kennis hebben opgedaan en gedeeld met elkaar op de diverse duurzaamheidsthema's uit Fokus planet.

Hochwald

Ontwikkeling & bewustwording

In 2013 heeft Hochwald Foods Nederland B.V. haar duurzaamheidsprogramma ontwikkeld, welke per 1 januari 2014 van kracht is voor haar melkleveranciers. Het duurzaamheidsprogramma is in samenwerking met een klankbordgroep van melkleveranciers ontwikkeld en bestaat uit een puntensysteem met een financiële vergoeding bij het behalen van het minimaal aantal punten op jaarbasis.

Het jaar 2013 is verder gebruikt om alvast bewustwording te creëren bij de melkleveranciers. Veehouders die in 2013 deelnemer waren aan Koe-Kompas, de online energiescan hebben ingevuld en deel hebben genomen aan minimaal één kennisbijeenkomst hebben een vergoeding ontvangen. Daarnaast hebben Hochwald Foods Nederland B.V. en Ekwadraat een gezamenlijke actie gehouden m.b.t. energiebesparing op het melkveebedrijf. Melkleveranciers van Hochwald Foods Nederland B.V. konden tegen een gereduceerd tarief een energiebesparingsadvies op maat op hun bedrijf laten uitvoeren.

In 2013 heeft Hochwald op thema's rondom diergezondheid, energiebesparing en weidegang kennisbijeenkomsten georganiseerd met diverse onderwerpen. Deze kennisbijeenkomsten werden georganiseerd op een melkveebedrijf van één van de deelnemende bedrijven. In groepen werd in een bijeenkomst een bepaald onderwerp behandeld door een expert op betreffend gebied.

Kaasmakerij Henri Willig

Kaaspakhuis in eigen beheer

Henri Willig is een kaasmakerij die zich richt op het kwalitatief produceren en leveren van een breed assortiment kaas. In 2013 is het convenant weidegang ondertekend, daarbinnen zijn de nodige acties uitgezet in 2013 en 2014. Verder is er in 2013 gewerkt aan de uitbreiding van de productie locatie in Heerenveen met een nieuw kaaspakhuis. De planning is om in de eerste helft van 2014 het nieuwe kaaspakhuis in gebruik te nemen. Het doel van het nieuwe kaaspakhuis is om zelf kazen te veredelen, waar in het verleden de veredeling van kazen door een derde partij werd uitgevoerd. Door de kazen zelf te veredelen wordt het transport tussen Henri Willig en derde partij voorkomen. Dit bespaart een zeer grote hoeveelheid transportkilometers. Bovendien wordt de luchtontvochtigingsinstallatie van het nieuwe kaaspakhuis voorzien van een tussengeschakelde warmtewisselaar, waarmee veel energie wordt bespaard.

Rouveen

Gewoon Duurzaam 2013

Rouveen Kaaspecialiteiten ging in 2013 het derde seizoen van Rouveen Gewoon Duurzaam in. De melkveehouders werd voor het winterseizoen 2013/2014 een vernieuwd workshopprogramma aangeboden met nieuwe workshops als Uiergezondheid, Klauwgezondheid en Bodem en bemesting. Aan dit programma doet 80% van de leden mee. De melkveehouders kiezen uit het totale aanbod van 18 workshops er drie om in de winterperiode mee aan de slag te gaan. Daarvoor ontvangen zij een continuïteitsbonus, maar vooral veel kennis om op het eigen bedrijf toe te passen. Dit blijkt ook uit de evaluaties die van elke workshop worden gedaan. Ook vullen de deelnemers per workshop een 'verbetermeter' in waarin zij kunnen aangeven waar zij mee aan de slag gaan. Tevens is de weidegangbonus aangepast. Deze is verdubbeld. Het aandeel weidegang is stabiel op 86%. Op fabrieks-niveau werd actief aan de slag gegaan met de pilot Duurzame inzetbaarheid van werknemers. Rouveen Kaaspecialiteiten had al een gezondheidsprogramma voor haar medewerkers. Deze pilot richt zich op hoe mensen en bedrijf kunnen samenwerken om iedereen zo lang mogelijk gezond en met plezier zijn of haar werk kan doen. Tijdens de Management of Change workshop met het LEI werd geconstateerd dat Rouveen Gewoon Duurzaam toe is aan een nieuwe fase. Deze ontwikkeling staat gepland voor 2014.

Vreugdenhil

Koe-Kompas en studiebijeenkomsten populair

Het duurzaamheidsprogramma van Vreugdenhil is in samenspraak met twintig enthousiaste melkveehouders samen gesteld. Het doel van het duurzaamheidsprogramma is om melkveehouders te stimuleren om stappen vooruit te zetten op het gebied van dierenwelzijn, mineralenmanagement en energiebesparing. Met de inspanningen van de melkveehouders komen de doelen van de Duurzame Zuivelketen in zicht. Vreugdenhil heeft een puntenregeling ontwikkeld waarmee melkveehouders in totaal twaalf punten kunnen behalen.

2013 was voor Vreugdenhil een tussenjaar waarbij de melkveehouders konden deelnemen aan drie onderdelen van het duurzaamheidsprogramma; het Koe-Kompas, de Energiescan en Studiebijeenkomsten. Hiermee konden melkveehouders zich voorbereiden op werkelijke deelname aan het duurzaamheidsprogramma dat in 2014 officieel is gestart. In totaal heeft 63% van de melkveehouders meegedaan aan één of meerdere onderdelen. Vreugdenhil zag dat vooral het Koe-Kompas en de studiebijeenkomsten populair waren.

[Lees hier verder >](#)

LTO

Sectorondersteuning

Binnen LTO is er op regionaal, nationaal en internationaal niveau inzet gepleegd om de sector te ondersteunen in het verder verduurzamen van de zuivelketen. Hierbij is in 2013 vooral aandacht geweest op het gebied van kennisontwikkeling en kennisoverdracht om veehouders handvaten te bieden voor hun eigen bedrijf. Hierbij heeft LTO mede aan de voet gestaan bij het opstellen van diverse projecten en geeft sturing aan het ontsluiten van de kennis die voor de veehouder en zijn adviseurs van belang zijn. Voorbeelden hiervan zijn het project 'Grip op klauwen', 'Ontwikkeling Kringloopwijzer' en 'Proeftuin natura2000'. Daarnaast levert LTO input bij overheden om ontwikkelingsruimte te creëren voor de melkveehouder en gaat proactief met partners in de keten in gesprek om gezamenlijk initiatieven op te zetten, zoals Mestverwerkingsloket en het stimuleren van Verkaveling.

Yakult

MVO-activiteiten

In 2013 hebben er binnen Yakult diverse initiatieven plaatsgevonden in het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

Hieronder enkele van deze initiatieven:

- Programma voor energiereductie en manieren om energie (warmte) terug te winnen.
- Milieutechnische aanpassingen zijn geïmplementeerd in de fabriek om afvalwater te reduceren. Waar in het productieproces kan op water worden bespaard en hoe kunnen we de vervuilingsgraad verminderen?
- Vermindering van afval uit het productieproces. Daarbij ook kijkend naar een vermindering van verpakking.
- Reduceren van emissies naar lucht uit het productieproces.
- Yakult vraagt ook middels een halfjaarlijkse leveranciersbeoordeling in hoeverre onze leveranciers een MVO-beleid implementeren.
- Yakult bestudeert duurzaamheidsmogelijkheden met buurbedrijven op De Vaart, Almere (project "De Vaart Erin" in samenwerking met Urgenda).

Thema's

De Duurzame Zuivelketen is een unieke ketensamenwerking tussen melkveehouders en zuivelindustrie met ambitieuze doelen op vier gebieden. Per gebied worden enkele voorbeeldactiviteiten van 2013 uitgelicht.

Energie en klimaat

Energiebesparing door inzicht

In 2012 is de energiescan beschikbaar gekomen voor alle leden/leveranciers van de zuivelondernemingen. 2013 was het eerste volle jaar waarin de energiescan beschikbaar was. Via internet vullen de melkveehouders een vragenlijst in voor de energiescan. Inmiddels is voor bijna 2.500 melkveehouderijbedrijven de scan ingevuld. In 2013 zijn, op basis van de ingevulde scans, de vergelijkingscijfers in de energiescan vernieuwd.

Ongeacht welk melksysteem wordt toegepast zijn er tussen bedrijven grote verschillen in het energieverbruik en daarmee ook mogelijkheden om het verbruik te verlagen. Op bijna de helft van de bedrijven wordt voorkoeling van de melk en warmteterugwinning op de koelinstallatie toegepast. Op ongeveer 35% van de bedrijven staat een energiezuinige koelmachine of een frequentiegeregelde vacuümpomp. Met ondersteuning van AgentschapNL zijn er drie rekentools beschikbaar gekomen. Melkveehouders kunnen voor hun eigen bedrijf uitrekenen hoeveel elektriciteit (of aardgas) bespaard kan worden door de aanschaf van een voorcoeler, een warmteterugwininstallatie of energiezuinige verlichting. In de rekentools wordt gebruik gemaakt van bedrijfsspecifieke gegevens uit de energiescan. De energiescan maakt deel uit van de duurzaamheidsprogramma's van de zuivelondernemingen. Naast de scan bieden de meeste ondernemingen workshops op dit thema aan.

[Lees hier verder >](#)

Biodiversiteit en milieu

LTO lanceert samen met Agrifirm Exlan en Accon avm de mestcheck

LTO heeft samen met Agrifirm Exlan en Accon avm de Mestcheck gelanceerd. Deze rekentool geeft veehouders snel antwoord op de vraag of het bedrijf een mestoverschot heeft en zo ja, welke oplossingen hiervoor zijn.

[Lees hier verder >](#)

Melkvee- en zuivelsector zet samen stappen in verbeteren mineralenefficiëntie

LTO Nederland, NZO, Nevedi en VLB ondertekenden op 5 december 2013 de overeenkomst 'Verbetering mineralenefficiëntie op melkveebedrijven via KringloopWijzer'. Hiermee zet de sector een belangrijke stap in de ontwikkeling binnen de milieurandvoorwaarden.

Afgelopen juli presenteerden LTO en NZO hun plan van aanpak 'Kansen voor de zuivelsector na 2015'. Het plan is erop gericht dat de sector zich verder kan ontwikkelen richting 2020 binnen de gestelde milieurandvoorwaarden. Centraal in de aanpak van de zuivelketen staat het sturen op een betere mineralenefficiëntie met behulp van de KringloopWijzer en het optimaal benutten van de plaatsingsruimte. Voor de implementatie van de KringloopWijzer hebben NZO en LTO Nederland op 1 juli jl. een intentieverklaring getekend met de Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie (Nevedi) en de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB). Deze intentieverklaring is op 5 december omgezet in een overeenkomst.

Vanaf 1 januari 2015 zullen alle zuivelondernemingen die lid zijn van de NZO de KringloopWijzer opnemen in hun kwaliteitssystemen en duurzaamheids-programma's. Daarbij wordt de KringloopWijzer verplicht voor melkveehouders met een mestoverschot. Bij melkveebedrijven die de KringloopWijzer niet gebruiken zal het gebruik ervan worden gestimuleerd om inzicht in managementmaatregelen en de effecten op de mineralenefficiëntie te verhogen.

[Lees hier verder >](#)

Zuivelsector heeft plan van aanpak om te ontwikkelen binnen milieurandvoorwaarden

De zuivelsector zal zich ook na 2015 blijven ontwikkelen binnen de milieurandvoorwaarden van de overheid. De zuivelondernemingen en de vakgroep Melkveehouderij van LTO Nederland hebben daarvoor in juli 2013 een plan van aanpak aangeboden aan staatssecretaris Dijksma van Economische Zaken. Het plan maakt onderdeel uit van het Plan Bedrijfsleven Agroketen Veehouderij en Milieu, dat het agrarisch bedrijfsleven heeft gepresenteerd. Hiermee reageert de zuivelsector op de uitnodiging van de staatssecretaris om met concrete plannen te komen voor realisatie van de milieudoelen die aan de veehouderij te relateren zijn.

De plannen van de zuivelketen zijn erop gebaseerd dat de zuivelsector zich bij verschillende groeiscenario's blijft ontwikkelen binnen de milieurandvoorwaarden zoals de rijksoverheid die heeft gesteld met betrekking tot fosfaat, ammoniak en broeikasgassen.

[Lees hier verder >](#)

Diergezondheid en Dierenwelzijn

Grip op Klauwen

Het project Grip op klauwen heeft de laatste jaren een flinke impuls gegeven aan een verbeterde klauwgezondheid bij koeien. In 2013 heeft het project Grip op Klauwen zijn resultaten gedeeld met de sector. Hierbij zijn praktische handvatten opgeleverd, waarmee de melkveehouder en zijn adviseur aan de slag kunnen om de klauwgezondheid op een hoger niveau te brengen.

[Lees hier verder >](#)

Zuivelsector werkt aan verlenging levensduur melkvee

Tussen melkveebedrijven is er veel variatie in gemiddelde leeftijd van de melkkoeien en de melkveesector kan nog vele stappen zetten op weg naar verhoging van die leeftijd. Dit blijkt uit onderzoek binnen het project Routekaart Levensduur Melkvee, uitgevoerd door een projectgroep van LTO, NZO, CRV en Wageningen UR Livestock Research, in opdracht van de Duurzame Zuivelketen.

Allereerst hebben de onderzoekers de levensduur van melkvee op bedrijven met een lange en een korte levensduur vergeleken en daarbij ook gezocht naar oorzaken van de verschillen in levensduur. Daarnaast zijn workshops gehouden met melkveehouders, dierenartsen en experts die hun visies hebben gegeven op knelpunten en oplossingsrichtingen rond levensduur. Hieruit is een routekaart ontwikkeld met oplossingsrichtingen.

De aanbevelingen aan de Duurzame Zuivelketen en de onderbouwing van die aanbevelingen zijn beschreven in het rapport 'Routekaart Levensduur'. In een aanvullend rapport 'Verschillen tussen bedrijven in levensduur van melkkoeien' staat achtergrondinformatie over de ontwikkeling van de levensduur van Nederlandse melkkoeien, verschillen tussen bedrijven en mogelijke oorzaken van die verschillen.

[Lees hier verder >](#)

Weidegang

Convenantpartners geven extra impuls aan weidegang

Jaarlijks vindt de voortgangsbijeenkomst plaats van het Convenant Weidegang. Hierbij bespreken de partijen hun inzet van het afgelopen en het komend jaar, waarbij men elkaar aanspreekt op het nemen van verantwoordelijkheid om het gezamenlijke doel te realiseren. Daarnaast wordt de convenantpartners gevraagd om een rapportage aan te leveren van de activiteiten die zij genomen hebben in 2013 om het streven uit het Convenant Weidegang te realiseren. Ook is gevraagd om aan te geven welke activiteiten zij van plan zijn te ondernemen in 2014. Deze zijn gebundeld in de voortgangsrapportage van het Convenant Weidegang. Het doel van deze rapportage is om elkaar te stimuleren en inspireren om stappen voorwaarts te maken in het behoud van weidegang.

De bedrijven Kaasmakerij Henri Willig, Boehringer Ingelheim, VANDIJKE SEMO, Engberts adviseurs en het Nederlands Agrarische Jongeren Kontakt (NAJK) hebben tijdens de voortgangsbijeenkomst het Convenant Weidegang ondertekend. Hiermee komt het aantal partijen die zich hebben verbonden aan het convenant op 63 partijen.

Weidegang in combinatie met een melkrobot

De toenemende trend van het gebruik van de melkrobot en de maatschappelijke vraag met betrekking tot weidegang, heeft er mede voor gezorgd dat het internationaal project 'Autograssmilk'- project is opgestart. Binnen dit project wordt er kennis ontwikkeld en uitgewisseld op het gebied van weidegang in combinatie met het gebruik van een melkrobot. In dit project zijn 6 landen betrokken, waarvan Nederland er één van is en zal het project drie jaar gaan lopen, waarvan 2013 het eerste jaar is.

Voor actuele informatie en het aanmelden voor de nieuwsbrief:

www.duurzamezuivelketen.nl

nederlandse zuivel organisatie

Yakult

De Duurzame Zuivelketen wordt mede gefinancierd door:

Productschap
Zuivel